EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.10.2025
SWD(2025) 289 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

Spremni dokument

UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo zunanjih napajalnikov, brezžičnih polnilnikov, brezžičnih polnilnih ploščic, polnilnikov za prenosne baterije za splošno rabo in kablov USB tipa C v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi Uredbe Komisije (EU) 2019/1782

{C(2025) 6759 final} - {SEC(2025) 264 final} - {SWD(2025) 288 final}

Ocena učinka uredbe o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo zunanjih napajalnikov in razveljavitvi Uredbe (EU) 2019/1782

A. Nujnost

Zakaj? V čem je težava?

V EU se vsako leto proda več kot 400 milijonov zunanjih napajalnikov. Uporabljajo se za oskrbo elektronskih in električnih končnih naprav, kot so prenosni računalniki, pametni telefoni, brezžični usmerjevalniki in električne zobne ščetke, z električno energijo. Njihov energijski izkoristek je urejen z Uredbo (EU) 2019/1782 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo. Uredba vsebuje zahtevo za pregled Uredbe z vidika tehnološkega napredka. Klavzula o pregledu vsebuje več specifičnih zahtev, ki jih je treba obravnavati, zlasti v zvezi z energijskim izkoristkom pri 10-odstotni obremenitvi, področjem uporabe in vidiki, povezanimi s krožnim gospodarstvom, zlasti interoperabilnostjo.

Uredba je bila ocenjena in ugotovljeno je bilo, da je učinkovita pri zmanjševanju porabe energije zunanjih napajalnikov. Ugotovljeno je bilo tudi, da je še vedno relevantna, pri čemer pa spreminjajoči se trg za električne izdelke in razvijajoče se polprevodniške tehnologije ponujajo neizkoriščene možnosti za dodatne energetske in okoljske koristi ter koristi za potrošnike.

EU je ločeno, s spremembo Direktive 2014/53/EU o radijski opremi, naredila prvi korak k univerzalni rešitvi za napajanje elektronskih naprav. V skladu z njo se za različne elektronske naprave, zlasti pametne telefone, prenosne računalnike in tablice, zahtevata univerzalni priključek in protokol za polnjenje. Ob sprejetju je bila priznana vzporedna potreba po ureditvi zunanjih napajalnikov, ki se uporabljajo za napajanje teh in podobnih naprav.

Cilj ukrepa je opredeliti najboljše zahteve za okoljsko primerno zasnovo zunanjih napajalnikov, da bodo prispevali k ciljem EU glede energijske učinkovitosti in njenim okoljskim ciljem, podpreti bolj krožno gospodarstvo in preprečiti ovire za zunanje napajalnike na enotnem trgu. Zahteve iz direktive o okoljsko primerni zasnovi pomenijo, da bi morale biti zahteve glede energijskega izkoristka tako stroge, da bi se dosegli najnižji stroški v življenjskem ciklu za potrošnike, kar bi se zagotovilo prihranke pri stroških, hkrati pa prispevalo k splošnim ciljem EU.

Poraba energije približno dveh milijard zunanjih napajalnikov v EU zdaj znaša približno 11,6 TWh, kar je približno 0,5 % končne porabe električne energije v EU. Emisije, povezane z energijo, in emisije onesnaževal nastajajo tudi med njihovo proizvodnjo. Emisije toplogrednih plinov iz njihove proizvodnje in

Kaj naj bi prinesla ta pobuda?

Pričakuje se, da se bodo s pobudo zagotovili učinkovitejši zunanji napajalniki z manjšo porabo električne energije pri napajanju končnih naprav, s čimer bodo potrošniki prihranili denar na računu za električno energijo. Tudi emisije onesnaževal in toplogrednih plinov iz proizvodnje električne energije se bodo zmanjšale.

Zaradi zahtev glede interoperabilnosti se bo zmanjšala potreba potrošnikov po nakupu novega zunanjega napajalnika z vsakim električnim izdelkom, s čimer se bodo znižali njihovi odhodki. Zaradi manjšega števila nakupov zunanjih napajalnikov se bodo zmanjšale potreba po materialih, ter emisije, povezane z energijo, in emisije onesnaževal pri proizvodnji.

Te zahteve glede energijskega izkoristka in interoperabilnosti skupaj prispevajo k energetskim, podnebnim in okoljskim ciljem EU.

Z zahtevami glede interoperabilnosti se bo po pričakovanjih zagotovilo, da bo zunanje napajalnike mogoče ponovno uporabiti z različnimi napravami in jih v primeru okvare ali izgube enostavno

Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?

Direktiva o okoljsko primerni zasnovi, ki določa okvir za urejanje učinkovitosti zunanjih napajalnikov in drugih izdelkov, povezanih z energijo, je bila sprejeta, da bi se zagotovila dodana vrednost EU. Komisijo pooblašča, da ureja okoljsko učinkovitost teh izdelkov, hkrati pa zagotavlja, da so zahteve enake na celotnem enotnem trgu, s čimer se preprečijo morebitne ovire za prosti pretok izdelkov.

Zaradi določitve zahtev za okoljsko primerno zasnovo na ravni EU so po vsej EU in v vseh državah članicah na voljo okolju prijaznejši in energijsko učinkovitejši izdelki. Ta trg je veliko večji od trgov posameznih držav članic in tako ustvarja veliko večjo spodbudo industriji za razvoj inovacij in izdelkov, ki bodo izpolnjevali zahteve na stroškovno najučinkovitejši način.

Zato ima določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo na ravni EU jasno dodano vrednost. Brez usklajenih zahtev na ravni EU bi lahko imele države članice spodbudo, da določijo nacionalne minimalne zahteve za posamezne izdelke v svojih nacionalnih okoljskih in energetskih politikah, s čimer bi ustvarile ovire za trgovino. To se je zgodilo pri številnih izdelkih, preden so bili na ravni EU določeni ukrepi za okoljsko primerno zasnovo.

B. Rešitve

Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?

Na podlagi dialoga z deležniki v okviru posvetovalnega foruma za okoljsko primerno zasnovo in označevanje z energijskimi nalepkami ter na dvostranskih srečanjih in v pisnih pripombah so bili obravnavani najrazličnejši možni ukrepi, ki so bili povezani z energijskim izkoristkom, interoperabilnostjo in trajnostjo zunanjih napajalnikov.

Preučena je bila možnost prostovoljnega sporazuma, vendar je za izdelek značilno zelo veliko število proizvajalcev, zato ni bilo verjetno, da bi bil sprejet tak sporazum, ki bi zajemal velik tržni delež. Industrija zanj ni izrazila zanimanja, zato je bila ta možnost opuščena.

Po predhodni analizi so bili opuščeni različni drugi ukrepi, med drugim:

- zahteve glede popravljivosti,
- uskladitev in omejitve izkoristka v aktivnem načinu za brezžično polnjenje,
- energijska nalepka EU,
- obvezno ločevanje zunanjega napajalnika od napajanega izdelka,
- razširitev področja uporabe na zunanje napajalnike za opremo za razsvetljavo in električna kolesa,
- zahteve glede informacij o izkoristku,
- zahteve glede USB za zunanje napajalnike za nekatere kategorije izdelkov, vključno z izdelki za uporabo v mokrih razmerah, sesalniki, igračami in zvočnimi napravami.

Ocenjene so bile možnosti politike, ki združujejo različne ukrepe, da bi se preučile različne ravni energijskega izkoristka in vidiki krožnega gospodarstva. Izbrana je bila prednostna možnost, ki je bila najbolje ocenjena z vidika energijske učinkovitosti in doseganja najnižjih stroškov v življenjskem ciklu za potrošnike, učinkovitosti pri zmanjševanju porabe energije in emisij, stroškovne učinkovitosti ter skladnosti z drugimi politikami EU. Prednostna možnost združuje naslednje ukrepe:

- razširitev področja uporabe na brezžične polnilnike, naprave za polnjenje enoceličnih baterij, aktivne napajalnike z ethernetnim injektorjem in samostojne zunanje napajalnike USB,
- zahteve glede interoperabilnosti zunanjih napajalnikov z izhodno močjo, manjšo od 240 W, ki napajajo končne naprave, kot so: oprema IT in telekomunikacijska oprema (npr. brezžični usmerjevalniki), potrošniška in pisarniška elektronika (npr. računalniški monitorji, TV-komunikatorji, igralne konzole), naprave za polnjenje enoceličnih baterij, brezžične polnilne ploščice,
- zahteve glede informacij o interoperabilnosti, vključno z logotipom univerzalnega polnilnika EU,
- zahtevo glede najmanjšega izkoristka pri 10-odstotni obremenitvi za zunanje napajalnike > 10 W,
- strožje zahteve glede povprečnega energijskega izkoristka v aktivnem načinu in energijskega izkoristka v stanju brez obremenitve,
- omejitev porabe energije v stanju pripravljenosti za brezžične polnilne ploščice,
- eksternalizacija napajalnih vezij za brezžične polnilnike in polnilnike enoceličnih baterij,
- zahteve glede trajnosti, zlasti za snemljive izhodne kable.

S prednostno možnostjo se bo zagotovilo, da bo dodatnih 35 do 40 % zunanjih napajalnikov na trgu EU postalo interoperabilnih poleg približno 50 %, ki naj bi postali interoperabilni na podlagi zahteve iz direktive o radijski opremi.

Kdo podpira katero možnost?
Med postopkom pregleda so bila opravljena obsežna posvetovanja z deležniki in strokovnjaki iz nacionalnih organov, industrijskih združenj, okoljevarstvenih nevladnih organizacij in skupin potrošnikov. Začetni sklop možnosti je bil februarja 2023 predstavljen posvetovalnemu forumu za okoljsko primerno zasnovo in označevanje z energijskimi nalepkami. Drugo srečanje posvetovalnega foruma je potekalo novembra 2023. Predhodna analiza, ocena in vsi ustrezni dokumenti so bili udeležencem na voljo na spletu, vključno z zapisniki, predstavitvami in dokumenti o stališčih deležnikov. Organizirana so bila tudi dvostranska srečanja z industrijskimi združenji in tehničnimi strokovnjaki. Okoljevarstvene in potrošniške nevladne organizacije so odločno podpirale strožje zahteve glede izkoristka ter uvedbo zahtev glede interoperabilnosti in trajnosti. Stališča držav članic so bila bolj raznolika, pri čemer so bile nekatere naklonjene strožjim zahtevam glede izkoristka, druge pa so imele pomisleke v zvezi z zahtevami glede trajnosti. Podjetja in industrija so na splošno imeli več pomislekov v zvezi z zahtevami glede izkoristka pri 10-odstotni obremenitvi ter vidiki interoperabilnosti in trajnosti. Večina prejetih odzivov se je nanašala na ukrepe za interoperabilnost. Nekatere države članice in industrijska združenja so opozorili zlasti na morebitna varnostna vprašanja za zunanje napajalnike, ki delujejo v mokrih razmerah (npr. v kopalnicah) ali pri katerih je potrebna posebna zaščita pred elektrostatično razelektritvijo (npr. sesalniki). Izraženi so bili tudi pomisleki glede izdelkov za razsvetljavo. V zvezi z zahtevami za naprave za polnjenje baterij so bile izražene zahteve po jasnosti. Predstavljeni so bili argumenti v podporo pragu uporabe za nove zahteve glede 10-odstotne obremenitve. Okoljevarstvene nevladne organizacije so zahtevale stroge zahteve glede izkoristka, tudi za brezžično polnjenje, in dodatne zahteve glede trajnosti kablov.

C. Učinki prednostne možnosti
Kakšne so koristi in stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?
Glavne koristi, ki naj bi jih prinesla prednostna možnost, so manjša poraba energije med uporabo in proizvodnjo ter s tem povezane manjše emisije toplogrednih plinov in onesnaževal. Zaradi večje ponovne uporabe zunanjih napajalnikov se bo pri njihovih proizvodnji in zgorevanju goriva za proizvodnjo električne energije uporabilo manj materiala. V količinskem smislu se pričakuje, da se bodo na podlagi prednostne možnosti vsako leto do leta 2035 prihranili približno 3 % porabe energije v življenjskem ciklu zunanjih napajalnikov, 9 % s tem povezanih emisij toplogrednih plinov in približno 13 % s tem povezanih emisij onesnaževal v primerjavi z običajnim scenarijem. Poleg teh koristi se bodo odhodki potrošnikov do leta 2035 zmanjšali za približno 100 milijonov EUR na leto. Družbeni prihranki pri stroških v življenjskem ciklu bodo po ocenah nekoliko večji in bodo znašali približno 130 milijonov EUR na leto. Zaradi zahtev glede interoperabilnosti se bo znatno povečala priročnost za potrošnike, ki bo po ocenah potrošnikom prinesla dodatne koristi primerljivega obsega, če se bo monetizirala.
Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Dodatnih učinkov na nacionalne proračune ali uprave ni. Za proizvajalce bi predvideni ukrepi pomenili izjemno omejeno dodatno upravno breme, povezano zgolj z zahtevami po tiskanju posebnih dodatnih informacij. Ti dodatni stroški za vključitev logotipa univerzalnega polnilnika na napisno ploščico zunanjega napajalnika in njegovo embalažo po ocenah znašajo na največ 0,001 EUR na prodano enoto, kar znaša največ približno 400 000 EUR na leto za vse zunanje napajalnike, dane na trg EU.

Bo imela pobuda tudi druge pomembnejše učinke?

Pričakuje se, da bo ta revizija spodbudila inovacije, saj določa minimalne tehnične zahteve, hkrati pa omogoča konkurenco glede načina njihovega izpolnjevanja. Podpira sedanje tržne trende v smeri večje energijske učinkovitosti. Novost predstavljajo naslednje zahteve, ki se bodo po pričakovanjih upoštevale tudi na drugih trgih in v drugih jurisdikcijah:

- zahteve glede energijskega izkoristka pri 10-odstotni obremenitvi,
- zahteve glede interoperabilnosti, s katerimi se zagotovi združljivost zunanjih napajalnikov za napajanje širokega nabora opreme,
- zahteve glede trajnosti, s katerimi se poveča splošna kakovost in podaljša življenjska doba zunanjih

D. Spremljanje

Kdaj se bo politika pregledala?

Pregled je predviden pet let po sprejetju revidirane uredbe. Takrat bi se uredba ocenila na podlagi tržnih podatkov in drugih informacij.